

Czarna Białostocka, 2022- 11-28

ZARZĄDZENIE NR / 2022
DYREKTORA PRZEDSZKOLA „KRAINA MARZEŃ” W CZARNEJ BIAŁOSTOCKIEJ
z dnia 28 listopada 2022

w sprawie wprowadzenia Procedury organizacji wczesnego wspomaganie rozwoju

Na podstawie: §26 ust. 1 pkt. 3 i § 14 statutu Przedszkola „Kraina Marzeń” w Czarnej Białostockiej, zarządzam, co następuje:

§ 1. Ustala się Procedurę organizacji wczesnego wspomaganie rozwoju dziecka na terenie Przedszkola „Kraina Marzeń” w Czarnej Białostockiej.

§ 2. Zobowiązuję wszystkich nauczycieli do zapoznania się z procedurą i stosowania jej.

§ 3. Traci moc Zarządzenie z dnia 7 lutego 2022 roku w sprawie wprowadzenia do realizacji Procedury organizacji wczesnego wspomaganie rozwoju dzieci w Przedszkolu „Kraina Marzeń” w Czarnej Białostockiej.

§ 4. Zarządzenie wchodzi w życie z dniem podpisania.

mgr DANUTA KOWALEWSKA
Dyrektor
Przedszkola „KRAINA MARZEŃ”
w Czarnej Białostockiej

PROCEDURA ORGANIZACJI WCZESNEGO WSPOMAGANIA ROZWOJU DZIECKA W PRZEDSZKOLU „KRAINA MARZEŃ” W CZARNEJ BIAŁOSTOCKIEJ

Rozdział 1. Podstawy prawno-organizacyjne

§1. 1. Zasady organizacji wczesnego wspomaganie rozwoju dzieci regulują, poza przepisami prawa oświatowego, zapisy Statutu Przedszkola „Kraina Marzeń” w Czarnej Białostockiej.

2. Warunkiem organizacji w przedszkolu zajęć z zakresu wczesnego wspomaganie rozwoju jest złożenie przez rodzica/ prawnego opiekuna podania wraz z opinią o potrzebie wczesnego wspomaganie rozwoju wydanej przez poradnię psychologiczno- pedagogiczną oraz uzyskanie zgody organu prowadzącego przedszkole.

3. Realizacja wczesnego wspomaganie rozwoju odbywa się w przedszkolu pod warunkiem spełnienia przez przedszkole wskazań poradni psychologiczno-pedagogicznej, w tym posiadanie, zatrudnianie, specjalistów do prowadzenia zajęć oraz „bazy lokalowej- sprzętu itp”.

4. W celu prowadzenia zajęć w ramach wczesnego wspomaganie rozwoju dziecka przedszkole posiada terapeutyczne sale odpowiednio przystosowane do potrzeb rozwojowych dziecka i spełniające wszelkie normy bezpieczeństwa.

Rozdział 2. Organizacja zajęć.

§2.1. Zajęcia wczesnego wspomaganie rozwoju dziecka w przedszkolu organizuje Dyrektora Przedszkola.

2. Do jego zadań należy:

- 1) powołuje zespół wwr- dokonuje doboru członków zespołu w zależności od wskazań zawartych w opinii o potrzebie wczesnego wspomaganie rozwoju dziecka, deleguje uprawnienia, nadzoruje i czuwa nad prawidłową realizacją wczesnego wspomaganie rozwoju,
- 2) ustala wymiar godzin pracy z dzieckiem i jego rodziną w porozumieniu z organem prowadzącym,
- 3) zatwierdza plan doskonalenia zawodowego nauczycieli i specjalistów uczestniczących we wczesnym wspomaganie rozwoju,
- 4) zatwierdza do realizacji indywidualny program wczesnego wspomaganie,
- 5) monitoruje wdrażane działania i efekty pracy zespołu poprzez obserwację zajęć prowadzonych z dziećmi, rozmowy z rodzicami i nauczycielami, analizę dokumentacji (dziennika zajęć);
- 6) opracowuje informacje o sposobie sprawowania i dokumentowania nadzoru pedagogicznego nad zajęciami wczesnego wspomaganie rozwoju dzieci;
- 7) może realizować zadania koordynatora zespołu wwr.

§3.1. Zajęcia w ramach wczesnego wspomaganie organizuje się w wymiarze od 4 do 8 godzin w miesiącu.

2. Miesięczny wymiar godzin zajęć w ramach wczesnego wspomagania ustala dyrektor przedszkola w zależności od potrzeb i możliwości psychofizycznych dziecka określonych przez zespół.
3. W przypadkach uzasadnionych potrzebami dziecka i jego rodziny, za zgodą organu prowadzącego, miesięczny wymiar godzin zajęć w ramach WWR może być wyższy niż 8 godz.
4. Zajęcia w ramach wczesnego wspomagania są prowadzone indywidualnie z dzieckiem i jego rodziną oraz mogą być prowadzone w grupach liczących do 3 dzieci/ z udziałem ich rodzin.
5. Zajęcia odbywają się na terenie przedszkola, ale w szczególnych przypadkach mogą odbywać się w domu dziecka. Decyzję w tej sprawie podejmuje dyrektor przedszkola, w uzgodnieniu z rodzicami.
6. Dziecko objęte wczesnym wspomaganiem rozwoju ma założoną teczkę z obowiązującą dokumentacją.
7. Bieżący opis i terminarz prowadzonych zajęć z dzieckiem zawiera się w dzienniku do zajęć indywidualnych.
8. Czas trwania zajęć z WWR określany jest przez dyrektora w zależności od wieku dziecka.

Rozdział 3. Zespół wczesnego wspomagania rozwoju

§ 4.1. Zespół do wczesnego wspomagania rozwoju powołuje Dyrektor przedszkola poprzez zarządzenie w oparciu o wskazania z opinii poradni psychologiczno-pedagogicznej oraz zgodnie z decyzją organu prowadzącego (najczęściej na okres roku szkolnego).

2. Dla każdego dziecka powoływany jest odrębny zespół w odrębnym składzie.

3. W skład zespołów wchodzi osoby posiadające przygotowanie do pracy z małymi dziećmi o zaburzonej psychoruchowej, zatrudnione w przedszkolu lub za zgodą organu prowadzącego powołane z zewnątrz. Należą do nich:

- a) pedagog posiadający kwalifikacje odpowiednie do rodzaju niepełnosprawności dziecka;
- b) psycholog;
- c) logopeda;
- d) inni specjaliści w zależności od potrzeb dziecka i jego rodziny.

4. Pracę zespołu koordynuje Dyrektor przedszkola lub upoważniony przez niego nauczyciel.

§ 5. 1. Powołany przez Dyrektora zespół:

- 1) ustala na podstawie diagnozy poziomu funkcjonowania dziecka zawartej w opinii o potrzebie wczesnego wspomagania rozwoju dziecka kierunki i harmonogram działań podejmowanych w zakresie wczesnego wspomagania i wsparcia rodziny dziecka, uwzględniając rozwijanie aktywności i uczestnictwa dziecka w życiu społecznym oraz eliminowanie barier i ograniczeń w środowisku utrudniających jego funkcjonowanie.
- 2) nawiązuje współpracę z podmiotami, w których dziecko jest objęte oddziaływaniami terapeutycznymi, w celu zapewnienia spójności wszystkich oddziaływań wspomagających rozwój dziecka; podmiotem leczniczym w celu zdiagnozowania potrzeb dziecka wynikających z jego niepełnosprawności, zapewnienia mu wsparcia medyczno-rehabilitacyjnego i zalecanych wyrobów medycznych oraz porad i konsultacji dotyczących wspomaganie rozwoju dziecka; ośrodkiem pomocy społecznej w celu zapewnienia dziecku i jego rodzinie pomocy, stosownie do ich potrzeb;
- 3) opracowuje i realizuje z dzieckiem i jego rodziną indywidualny program wczesnego wspomaganie, z uwzględnieniem działań wspomagających rodzinę dziecka w zakresie realizacji programu, koordynowania działań specjalistów prowadzących zajęcia z dzieckiem; ocenia postępy oraz trudności w funkcjonowaniu dziecka, w tym identyfikuje i eliminuje bariery i ograniczenia w środowisku utrudniające aktywność dziecka i jego uczestnictwo w życiu społecznym;
- 4) szczegółowo dokumentuje działania prowadzone w ramach indywidualnego programu wczesnego wspomaganie, w tym prowadzi arkusz obserwacji dziecka;
- 5) analizuje skuteczność pomocy udzielanej dziecku i jego rodzinie, w razie potrzeb wprowadza zmiany

w indywidualnym programie wczesnego wspomagania, stosownie do potrzeb dziecka i jego rodziny oraz planuje dalsze działania w zakresie wczesnego wspomagania;

- 6) współpracuje z rodziną dziecka w szczególności przez udzielanie pomocy w zakresie kształtowania postaw rodziców i zachowań pożądanych w kontaktach z dzieckiem tj:
 - a) wzmacnianie więzi emocjonalnej pomiędzy rodzicami i dzieckiem, rozpoznawanie zachowań dziecka i utrwalanie właściwych reakcji na te zachowania;
 - b) udzielanie rodzicom instruktażu i porad oraz prowadzenie konsultacji w zakresie pracy z dzieckiem; identyfikowanie i eliminowanie barier i ograniczeń w środowisku utrudniających funkcjonowanie dziecka, w tym jego aktywność i uczestnictwo w życiu społecznym.

2. Szczegółowe zadania członków zespołu określa **regulamin pracy zespołu**.

§ 6. 1. Zadania koordynatora zespołu wwr:

- a) uczestniczy w opracowaniu na podstawie opinii o potrzebie wczesnego wspomagania rozwoju dziecka kierunków i harmonogramu działań;
- b) koordynuje działania specjalistów prowadzących zajęcia z dzieckiem;
- c) organizuje spotkania zespołu w celu dokonania ewaluacji, zmian w indywidualnym programie wczesnego wspomagania oraz zaplanowania dalszych działań w zakresie wczesnego wspomagania;
- d) współpracuje z rodziną dziecka;
- e) gromadzi informacje o nawiązaniu współpracy z instytucjami prowadzącymi wczesne wspomaganie rozwoju dziecka oraz informacje o innych instytucjach współpracujących z przedszkolem;

§ 7. Działania zespołu:

- 1) opracowanie Regulaminu pracy zespołu oraz harmonogramu spotkań.
- 2) zapoznanie się z dokumentacją dziecka (opinia o potrzebie wczesnego wspomagania, dokumentacja medyczna i inna dostarczona przez rodziców lub opiekunów prawnych dziecka).
- 3) dokonanie diagnozy funkcjonalnej dziecka oraz poznanie jego środowiska rodzinnego za pomocą dostępnych narzędzi badawczych.
- 4) określenie celów i kierunków pracy z dzieckiem.
- 5) opracowanie odpowiedniej dokumentacji dotyczącej dziecka i rodziny:
 - a) indywidualnego programu wczesnego wspomagania rozwoju dziecka,
 - b) terapeutycznego programu wspomagania rodziny,
 - c) harmonogramu spotkań z rodzicami/opiekunami prawnymi dziecka.
- 6) spotkania z rodzicami/opiekunami prawnymi dziecka w celu zapoznania z opracowanymi programami, zapoznania z postępami dziecka, w celach konsultacyjnych, instruktażowych.
- 7) realizacja założeń indywidualnego programu wczesnego wspomagania dziecka.
- 8) spotkania zespołu zgodnie z harmonogramem.

Rozdział 4. Dokumentacja dziecka objętego wczesnym wspomagananiem rozwoju.

§ 8. W skład dokumentacji dziecka objętego wczesnym wspomagananiem rozwoju wchodzi:

- 1) wniosek rodziców do Dyrektora o zorganizowanie dziecku zajęć z WWR na terenie przedszkola wraz z opinią o potrzebie wczesnego wspomagania rozwoju
- 2) wniosek Dyrektora do organu prowadzącego w sprawie organizacji WWR na terenie przedszkola oraz zgoda OP na organizację zajęć,
- 3) zarządzenie Dyrektora Przedszkola w sprawie powołania zespołu do wczesnego wspomagania dziecka
 - a) uzgodnienia z rodzicami dotyczące miejsca realizacji zajęć – **(załącznik nr 1)**
- 4) indywidualny program wczesnego wspomagania rozwoju dziecka – **(załącznik nr 2)**
- 5) arkusz obserwacji dziecka **(załącznik 3)**
- 6) diagnoza dziecka (testy, opracowane wyniki badań)
- 7) notatki z obserwacji dziecka, karty pracy,
- 8) regulamin pracy zespołu **(załącznik 4)**
- 9) dokumentacja medyczna oraz inna specjalistyczna dotycząca dziecka

- 10) harmonogram spotkań zespołu realizującego WWR (załącznik 5)
- 11) zasady i metody współpracy z rodziną (załącznik 6)
- 12) harmonogram spotkań z rodzicami w ramach realizacji programu WWR (załącznik 7)
- 13) wywiad z rodzicami dziecka
- 1) terapeutyczny program wspomagania rodziny realizowany w ramach WWR dziecka (załącznik 8).

ZAŁĄCZNIK NR 1
PROCEDURA ORGANIZACJI
WCZESNEGO WSPOMAGANIA ROZWOJU DZIECKA
W PRZEDSZKOLU „KRAINA MARZEŃ” W CZARNEJ BIAŁOSTOCKIEJ

.....
imię/imiona i nazwisko rodzica/ opiekuna

.....

.....
adres zameldowania

OŚWIADCZENIE RODZICA
uzgodnienie z rodzicami miejsca realizacji zajęć wwr

W dniu..... dyrektor Przedszkola „Kraina Marzeń” w Czarnej Białostockiej, zgodnie z § 7 ust. 2 Rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z z dnia 24 sierpnia 2017 r. w sprawie organizowania wczesnego wspomaganie rozwoju dzieci (Dz. U. poz. 1635), zaproponowała realizację zajęć wczesnego wspomaganie rozwoju z moim dzieckiem
(imię i nazwisko dziecka) w domu rodzinnym/ w przedszkolu (niepotrzebne skreślić).

Potwierdzam, iż wyraziłem/- am zgodę na powyższe rozwiązanie.

.....
podpis rodzica/ opiekuna

INDYWIDUALNY PROGRAM WCZESNEGO WSPOMAGANIA ROZWOJU

1. Imię i nazwisko dziecka:
2. Data sporządzenia programu:
3. Osoby odpowiedzialne za opracowanie i realizację programu:.....
4. Założenia organizacyjno – programowe:
 - program sporządzony w oparciu o:
 - Opinię o wczesnym wspomaganiu rozwoju NR 1..... wydaną dnia przez Powiatową Poradnię Psychologiczno – Pedagogiczną w Białymstoku,
 - własne próby diagnostyczne,
 - konsultacje z rodzicami,
 - obserwację dziecka (arkusz obserwacji)
 - zajęcia z wczesnego wspomagania rozwoju realizowane (*miejsce*)
 - program dostosowany do indywidualnych możliwości i potrzeb dziecka
 - zajęcia mają charakter indywidualny, zespołowy
 - zajęcia będą prowadzone w formie (*wymienić rodzaje zajęć, realizatorów i czas trwania*)

Lp.	Cele rozwojowe	Sposób realizacji celów rozwojowych ukierunkowanych na poprawę funkcjonowania dziecka, wzmocnienie jego uczestnictwa w życiu społecznym i przygotowanie do nauki w szkole,
1.	Pobudzanie i rozwijanie zdolności komunikacyjnych, sprawności językowej	
2.	Rozwijanie kompetencji emocjonalno-społecznych, zdolności nawiązywania i podtrzymywania interakcji, wzmocnienie uczestnictwa w życiu społecznym	
3.	Rozwijanie sprawności motorycznej, orientacji przestrzennej, integracja zmysłów(SI)	
4.	Rozwijanie percepcji wzrokowej i koordynacji wzrokowo – ruchowej. Stymulacja funkcji słuchowych.	
5.	Rozwijanie operacji myślowych (poznawczych)	
6.	Eliminowanie barier i ograniczeń w środowisku utrudniających funkcjonowanie dziecka, w tym jego aktywność i uczestnictwo w życiu społecznym;	
7.	Wsparcie rodziny dziecka w zakresie realizacji programu- metody	

9.	Zakres współpracy z instytucjami, placówkami specjalistycznymi- w zależności od potrzeb	
10.	Sposób oceny postępów dziecka	- załączniki w formie ewaluacji zajęć wykonanej w styczniu i czerwcu (zawarte w dzienniku zajęć indywidualnych oraz w teczce dziecka)

Zatwierdzenie programu przez dyrektora:

.....podpis dyrektora:

Podpisy osób realizujących program :

Zgoda rodziców na realizację programu:
(data/ podpis rodzica/prawnego opiekuna)

ZAPOZNAŁAM/EM SIĘ Z PROGRAMEM WWRD MOJEGO DZIECKA

.....(data/ podpis rodzica/prawnego opiekuna)

OTRZYMAŁAM/EM KOPIĘ DOKUMENTU
(data/ podpis rodzica/prawnego opiekuna)

ZAŁĄCZNIK NR 3
PROCEDURA ORGANIZACJI
WCZESNEGO WSPOMAGANIA ROZWOJU DZIECKA
W PRZEDSZKOLU „KRAINA MARZEŃ” W CZARNEJ BIAŁOSTOCKIEJ

Przedszkole „Kraina Marzeń” w Czarnej Białostockiej

ARKUSZ OBSERWACJI DZIECKA

(dotyczy realizacji wczesnego wspomaganie rozwoju)

1. Imię i nazwisko dziecka:
2. Numer i data wydania opinii o potrzebie wczesnego wspomaganie rozwoju:
3. Ocena sprawności dziecka w zakresie:
 - Motoryka duża
 - Motoryka mała
 - Percepcja wzrokowa
 - Percepcja słuchowa
 - Komunikacja, możliwości poznawcze
 - Rozwój emocjonalno-społeczny, zachowania
4. Trudności w funkcjonowaniu dziecka, bariery i ograniczenia w środowisku utrudniające aktywność i uczestnictwo w życiu społecznym
5. Informacje dotyczące poszczególnych zajęć realizowanych w ramach wczesnego wspomaganie:
6. Ocena postępów

.....

.....

(data i podpis dyrektora przedszkola)

(data i podpis nauczycieli)

ZAPOZNAŁAM/EM SIĘ Z ARKUSZEM OBSERWACJI WWRD MOJEGO DZIECKA

.....(data/ podpis rodzica/prawnego opiekuna)

OTRZYMAŁAM/EM KOPIĘ DOKUMENTU

(data/ podpis rodzica/prawnego opiekuna)

ZAŁĄCZNIK NR 4
PROCEDURA ORGANIZACJI
WCZESNEGO WSPOMAGANIA ROZWOJU DZIECKA
W PRZEDSZKOLU „KRAINA MARZEŃ” W CZARNEJ BIAŁOSTOCKIEJ

REGULAMIN PRACY ZESPOŁU WCZESNEGO WSPOMAGANIA ORGANIZOWANEGO W PRZEDSZKOLU „KRAINA MARZEŃ” W CZARNEJ BIAŁOSTOCKIEJ

1. Misją zespołu wczesnego wspomagania jest stworzenie systemu zintegrowanych wielospecjalistycznych oddziaływań terapeutyczno-rehabilitacyjno-edukacyjnych w stosunku do dziecka niepełnosprawnego oraz zagrożonego niepełnosprawnością.
2. W skład zespołu wchodzi osoby posiadające przygotowanie do pracy z małymi dziećmi o zaburzonem rozwoju psychoruchowym w tym:
 - pedagog specjalny
 - psycholog
 - logopeda
 - inni specjaliści
3. Obszary wczesnej interwencji zespołu
 - a) praca z dzieckiem, która obejmuje:
 - usprawnianie
 - nauczanie
 - wspieranie
 - wychowanie
 - b) praca z rodzicami, która obejmuje:
 - pozyskiwanie informacji
 - wspieranie
 - współpracę
 - informowanie o postępach dziecka i metodach pracy w domu
 - c) praca ze środowiskiem, która obejmuje:
 - współpracę z pionem medycznym
 - współpracę z poradniami psychologiczno-pedagogicznymi
 - działalność informacyjną
4. Diagnoza.
 - 1) Dziecko zakwalifikowane do WWR konsultowane jest indywidualnie przez każdego z członków zespołu.
 - 2) Wizyta u każdego ze specjalistów w czasie, której przeprowadzany jest wywiad, obserwacja, badanie skutkuje diagnozą wstępną i oceną stanu dziecka oraz wdrożeniem odpowiedniego typu terapii.
 - 3) W uzasadnionych przypadkach proces diagnostyczny wymaga dłuższej obserwacji i wykonania szeregu badań.
 - 4) Zespół na podstawie dostępnej dokumentacji dziecka (opinii poradni psychologiczno – pedagogicznej, zaświadczeń lekarskich), własnych obserwacji i wyników badań opracowuje dla

dziecka Arkusz Obserwacji oraz Indywidualny Program Terapeutyczny

5. Terapia, rehabilitacja, edukacja dziecka.
 - 1) Zarówno z dzieckiem jak jego rodzicami przeprowadzana jest terapia wg indywidualnie opracowanego planu, uwzględniającego wszystkie problemy rozwojowe dziecka.
 - 2) Terapia dziecka może być prowadzona w obecności rodziców lub opiekunów prawnych dziecka.
 - 3) Zajęcia w ramach wczesnego wspomagania organizuje się w wymiarze od 4 do 8 godzin w miesiącu, w zależności od możliwości psychofizycznych i potrzeb dziecka,
 - 4) Zajęcia w ramach wczesnego wspomagania są prowadzone indywidualnie z dzieckiem i/ lub jego rodziną, przy czym obecność rodzica na każdych zajęciach nie jest konieczna, nie warunkuje odbywania się zajęć.
 - 5) W pracy z dzieckiem wykorzystuje się różne metody i zróżnicowane techniki dobierając je indywidualnie do potrzeb psychofizycznych dziecka.
 - 6) Czas trwania zajęć terapeutycznych wynosi max. 30 min, w zależności od wieku dziecka i jego możliwości psychofizycznych.
 - 7) Częstotliwość zajęć uwarunkowana jest ilością godzin przyznaną każdemu dziecku.
6. Formy pracy.
 - 1) Pedagog wykorzystując różnorodne metody prowadzi ogólne zajęcia stymulujące rozwój psychomotoryczny dziecka.
 - 2) Terapia psychologiczna ma na celu stymulację rozwoju poznawczego i emocjonalno - społecznego dziecka.
 - 3) Terapia logopedyczna obejmuje diagnozę i terapię zaburzeń mowy, stymulację narządów artykulacyjnych, naukę werbalizacji oraz naukę wspomagających i alternatywnych sposobów komunikacji.
7. Obowiązujące zasady pracy z dzieckiem.
 - a) Zasada znajomości dziecka i jego potrzeb.
 - b) Zasada pełnej akceptacji dziecka.
 - c) Zasada aktywności i świadomego uczestnictwa.
 - d) Zasada dostosowywania oddziaływań terapeutycznych do potrzeb i możliwości.
 - e) Zasada wiązania teorii z praktyką.
 - f) Zasada systematycznych zintegrowanych oddziaływań (dziecko+rodzina+terapeuta).
8. Wspieranie rodziny.
 - 1) Współpraca specjalistów z rodzicami jest podstawowym warunkiem prawidłowego przebiegu terapii.
 - 2) Rodzice czy opiekunowie otrzymują instruktaż dotyczący stymulacji rozwoju dziecka, prawidłowej pielęgnacji, rozwiązywania problemów wychowawczych.
 - 3) Prowadzenie instruktażu ma najczęściej charakter warsztatowy, zakłada aktywny udział rodziców.
 - 4) We wskazanych przypadkach stosowane są różne formy wspierania rodziny – w zależności od indywidualnych potrzeb.
9. Zespołowy model pracy.
 - 1) Systematyczna i zintegrowana współpraca zespołu specjalistów dotyczy postępowania diagnostyczno-terapeutyczno-rehabilitacyjnego.
 - 2) Zespół organizuje spotkania samokształceniowe, w ramach, których członkowie wymieniają się informacjami, wiadomościami, dzielą się wiedzą dotyczącą wczesnego wspomaganie rozwoju dziecka.
 - 3) Członkowie zespołu wspólnie zmagają się z napotkanymi w procesie terapeutycznym trudnościami, problemami, wspierają się nawzajem.
 - 4) Zespół doskonali się, poszerza swoje kompetencje poprzez uczestniczenie w różnego rodzaju kursach, szkoleniach.

HARMONOGRAM SPOTKAŃ ZESPOŁU REALIZUJĄCEGO WWR DZIECKA –

RODZAJ SPOTKANIA	ZADANIE	DATA	PODPIS
1. Spotkanie diagnostyczne	Analizowanie dokumentacji dot. rozwoju dziecka oraz jego środowiska rodzinnego		
2. Spotkanie poświęcone tworzeniu dokumentacji	Tworzenie Indywidualnego Programu Terapeutycznego i innych obligatoryjnych dokumentów		
3. Spotkanie poświęcone wymianie doświadczeń na temat pracy z dzieckiem w ramach WWR	Dokonanie cząstkowej ewaluacji Programu Terapeutycznego - diagnoza oraz wprowadzenie ewentualnych zmian		
4. Spotkanie ewaluacyjne	Dokonanie ewaluacji Programu Terapeutycznego- wytyczenie wniosków i kierunków dalszej pracy z dzieckiem i rodziną		

ZAŁĄCZNIK NR 6
PROCEDURA ORGANIZACJI
WCZESNEGO WSPOMAGANIA ROZWOJU DZIECKA
W PRZEDSZKOLU „KRAINA MARZEŃ” W CZARNEJ BIAŁOSTOCKIEJ

ZASADY I METODY WSPÓŁPRACY Z RODZINĄ

I. PODSTAWOWE ZAŁOŻENIA DOTYCZĄCE WSPÓŁPRACY ZESPOŁU Z RODZINĄ DZIECKA:

1. Program współpracy dotyczy rodziny dziecka, nie wykluczając rodzeństwa.
2. Program ma charakter fakultatywny, jednak zespół liczy na szeroko rozumianą współpracę z rodziną dziecka.
3. Formalnie program współpracy ma charakter roczny, na czas przyznanego wczesnego wspierania rozwoju (rok szkolny), ale powinien być tworzony z perspektywą współpracy kilkuletniej.
4. Sam proces budowania programu współpracy powinien być efektem działań dwóch podmiotów: zespołu oraz rodziny.
5. Program współpracy dotyczyć powinien różnorodnych form współpracy a nie jedynie zlecenia zadań.

II. CELE WSPÓŁPRACY:

- Udzielanie pomocy w zakresie kształtowania postaw i zachowań pożądanych w kontaktach z dzieckiem (wzmacnianie więzi emocjonalnej pomiędzy rodzicami i dzieckiem).
- Wspomaganie w zakresie umiejętności obserwowania dziecka i odpowiedniej interpretacji zachowań oraz prawidłowej reakcji na te zachowania.
- Zapraszanie do uczestnictwa w zajęciach prowadzonych przez psychologa, logopedę, pedagoga i terapeutę z dzieckiem.
- Poradnictwo w zakresie sposobów prowadzenia ćwiczeń wskazówek z dzieckiem, udzielanie wskazówek i zaleceń dotyczących postępowania z dzieckiem.
- Udzielanie instruktażu i porad oraz prowadzenie konsultacji w zakresie pracy z dzieckiem.

- Przygotowanie rodzicom materiałów do samodzielnej pracy w domu.
- Wskazywanie form pomocy z jakich mogą korzystać rodzice.
- Wspólne przeglądanie stron WWW, na temat zaburzeń rozwojowych dotyczących Patryka.

III. Powyższe cele powinny być realizowane w szczególności poprzez *WSPÓŁPRACĘ NA ZASADACH*:

- **pozytywnej współpracy**- warunkiem skutecznej współpracy zespołu i rodziców jest całkowicie dobrowolny w nim udział. Chodzi o to, aby wszyscy byli świadomi współpracy, jak również korzyści z nią związanych.
- **pomocniczości** - zespół respektując odrębność rodziny dziecka uznaje ich prawo do samodzielnego rozwiązywania problemów, służy radą, wskazuje możliwości, ale wybór pozostawia zawsze opiekunom dziecka,
- **partnerstwa**- rodzice uczestniczą w identyfikowaniu i definiowaniu problemów związanych z dzieckiem, jego rozwojem, sposobami pracy. Zasada ta podkreśla równorzędne prawa i obowiązki nauczycieli i rodziców.
- **efektywności** – zespół specjalistów dokonuje wyboru najefektywniejszych metod, form pracy z dzieckiem,
- **jawności**- zespół udostępnia współpracującym z nim rodzicom oraz instytucjom zajmującym się dzieckiem informacje o zamiarach, celach i sposobach pracy z dzieckiem,
- **jedności oddziaływań** - konieczne jest realizowanie przez zespół i opiekunów dziecka zgodnych celów w pracy wychowawczej. Oprócz zgodności celów ważne jest także uzgadnianie metod i form oddziaływań.
- **systematycznej współpracy** - ukazuje potrzebę czynnego i stałego zaangażowania się w wykonywanie zadań inicjowanych i organizowanych podczas współdziałania wychowawców i rodziców.

IV. *FORMY WSPÓŁPRACY.*

- wspieranie rodziny
- powierzanie zadań rodzicom- instruktaż
- wzajemne informowanie się o postępach i problemach
- konsultowanie z rodziną wszelkich działań zespołu
- doradztwo i pomoc rodzinie
- rozpoznawanie potrzeb i oczekiwań

V. *METODY.* Za podstawową metodę współpracy uznaje się rozmowę oraz analizę dokumentacji.

VI. *OCZEKIWANE EFEKTY WSPÓŁPRACY:*

1. budowanie dialogu z rodziną,
2. zwiększenie kompetencji rodziców w zakresie realizowania zaleceń poradni psychologiczno-pedagogicznej, skierowanych w stronę rozwiązywania problemów związanych z dzieckiem;
3. budowanie u rodziców podstaw metodologicznych i merytorycznych dla kształtowania systemu pracy z dzieckiem.

HARMONOGRAM SPOTKAŃ Z RODZICAMI W RAMACH REALIZACJI PROGRAMU
WCZESNEGO WSPOMAGANIA ROZWOJU

RODZAJ SPOTKANIA	DATA	PODPIS RODZICA	PODPIS REALIZATORA PROGRAMU
<p>1. Spotkanie diagnostyczne- diagnoza środowiska rodzinnego-</p> <ul style="list-style-type: none"> - obserwacja, wywiad środowiskowy, rozmowa z rodzicami na temat rozwoju dziecka i warunków środowiskowych. 			
<p>2. Spotkanie informacyjne- ustalenie zasad i metod współpracy z rodzicami, zapoznanie z indywidualnym programem wczesnego wspomaganie rozwoju dziecka.</p>			
<p>3. Spotkania ewaluacyjne – dokonanie oceny efektywności prowadzonych z dzieckiem zajęć.</p>			
<p>4. Spotkania instruktażowo- konsultacyjne:</p> <ul style="list-style-type: none"> -uczestnictwo rodziców w zajęciach prowadzonych przez psychologa, logopedę, pedagoga i terapeutę, -udzielanie instruktażu i porad oraz prowadzenie konsultacji w zakresie pracy z dzieckiem - kształtowanie postaw i zachowań pożądanych w kontaktach z dzieckiem -wzmacnianie więzi emocjonalnej pomiędzy rodzicami i dzieckiem, rozpoznawanie zachowań dziecka i utrwalenie właściwych reakcji na te zachowania, -wspomaganie w zakresie umiejętności obserwowania dziecka, -poradnictwo w zakresie pracy i ćwiczeń z dzieckiem w domu, -przygotowanie materiałów do samodzielnej pracy w domu, -udzielanie wskazówek i zaleceń dotyczących sposobów postępowania z dzieckiem; - pomoc w identyfikacji i eliminowaniu barier i ograniczeń w środowisku utrudniających funkcjonowanie dziecka, w tym jego aktywność i uczestnictwo w życiu społecznym, - pomoc w przystosowaniu warunków w środowisku domowym do potrzeb dziecka oraz w pozyskaniu i wykorzystaniu w pracy z dzieckiem odpowiednich środków dydaktycznych i niezbędnego sprzętu 	<p>Cykliczne spotkania okresie realizacji programu w zależności od zapotrzebowania rodziców i terapeutów</p>		
<p>5. Spotkania informacyjne:</p> <ul style="list-style-type: none"> -umożliwienie rodzicom kontaktu z innymi rodzicami dzieci niepełnosprawnych, -wskazanie form pomocy z jakich mogą korzystać rodzice, -wypożyczanie rodzicom literatury oraz wskazanie bibliografii dokumentów multimedialnych dotyczących rozwoju dzieci niepełnosprawnych, -poradnictwo dotyczące przystosowania warunków w środowisku domowym do potrzeb dziecka 	<p>Cykliczne spotkania w ciągu realizacji programu.</p>		

**TERAPEUTYCZNY PROGRAM WSPOMAGANIA RODZINY REALIZOWANY W RAMACH
WWR DZIECKA
W PRZEDSZKOLU „KRAINA MARZEŃ” W CZARNEJ BIAŁOSTOCKIEJ
NA ROK**

Cele programu:

1. Udzielenie wsparcia psychicznego rodzinie.
2. Dążenie do pełnej akceptacji dziecka przez rodzinę.
3. Udzielanie pomocy w zakresie kształtowania postaw i zachowań pożądaných w kontaktach z dzieckiem.
4. Wzmacnianie więzi emocjonalnej pomiędzy rodzicami i dzieckiem.

Formy pomocy udzielane rodzinie:

- wsparcie psychologiczne
- wsparcie pedagogiczne
- spotkania grupowe
- spotkania indywidualne

Metody:

- słowne – rozmowa, objaśnienie
- instruktażowe – pokaz
- aktywizujące
- czynne – samodzielnych doświadczeń, zadań do wykonania
- twórcze

Zadania do realizacji:

I. Wsparcie emocjonalne.

II. Poradnictwo:

1. Aktywny instruktaż.
2. Edukacja dotycząca przyczyn niepełnosprawności.
3. Omówienie celów i sposobów stymulacji dziecka.
4. Uczenie technik i metod stymulacji rozwoju poprzez uczestnictwo rodziców w ćwiczeniach i

zabawach.

III. Trening umiejętności:

1. Elementy prawidłowej komunikacji rodzic – dziecko.
2. Radzenie sobie z trudnymi emocjami.

IV. Grupy wsparcia dla rodziców o podobnej problematyce.

Ewentualne zagadnienia, poruszane treści:

1) Pozycja dziecka o specyficznych potrzebach w rodzinie, jego akceptacja.

a) przeżycia emocjonalne rodziców po uzyskaniu informacji o dziecku z deficytami rozwoju.

I okres szoku (okres krytyczny zwany okresem wstrząsu);

II okres kryzysu emocjonalnego (zwany okresem rozpaczny lub depresji);

III okres pozornego przystosowania się;

IV okres konstruktywnego przystosowania się;

b) akceptacja dziecka przez rodzinę.

c) zmiany w sytuacji emocjonalno - bytowo - organizacyjnej rodziny.

d) zmiany wartości i celów wychowawczych wobec dziecka ze specyficznymi potrzebami.

e) stosunek rodzeństwa i szkoły do dzieci z deficytami rozwojowymi.

f) kształcenie u dziecka pozytywnego stosunku do ludzi, do siebie i do świata - samoakceptacja.

2) Rola rodziny w zaspokajaniu potrzeb psychicznych dziecka.

- Potrzeba akceptacji przez rodziców i pewność, że są oni z dziecka zadowoleni.

- Potrzeba kontaktów z innymi dziećmi (niepełnosprawnymi i pełnosprawnymi).

- Potrzeba opieki, pomocy a równocześnie zapewnienie samodzielności.
 - Potrzeba niezależności.
 - Potrzeba uznania - mimo inności - normalności dziecka.
- 3) Model wychowania dziecka w rodzinie znaczącym predyktorem jego wychowania.
- a) możliwości dziecka i stawiane mu zadania.
 - b) ojciec w rodzinie i jego szczególna rola w wychowaniu dziecka.
 - c) „model koncentryczny rodziny”.
 - d) „model formalny”.
 - e) „model krytycznych relacji”.
 - f) „model kręgu towarzyskiego”.
- 4) Postawy rodziców wobec dziecka, które określają sposób jego wychowania, stawiane wymagania oraz wywierają ogromny wpływ na kształtowanie się osobowości dziecka (unikająca, symbiotyczna, nadmiernie chroniąca, odtrącająca, nadmiernie wymagająca, brak wymagań).

Przewidywane efekty.

Rodzice:

- w pełni akceptują swoje dziecko,
- są świadomi swoich postaw i zachowań wobec dziecka,
- są dobrze poinformowani na temat niepełnosprawności swego dziecka, znają jego możliwości i ograniczenia,
- wiedzą jak wspierać i wspomagać dziecko w rozwoju,
- potrafią radzić sobie z trudnymi emocjami.